

Ενεργητική και παθητική σύνταξη - Ποιητικό αίτιο

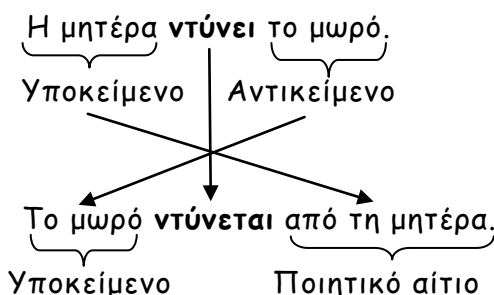
Όνομα: _____

ΕΝΕΡΓΗΤΙΚΗ ΚΑΙ ΠΑΘΗΤΙΚΗ ΣΥΝΤΑΞΗ - ΠΟΙΗΤΙΚΟ ΑΙΤΙΟ

- **Ενεργητική** ονομάζεται η σύνταξη κατά την οποία εκφέρεται ένα νόημα με ρήμα ενεργητικής διάθεσης.
π.χ. Η μητέρα ντύνει το μωρό.
- **Παθητική** ονομάζεται η σύνταξη κατά την οποία εκφέρεται ένα νόημα με ρήμα παθητικής διάθεσης.
π.χ. Το μωρό ντύνεται από τη μητέρα.

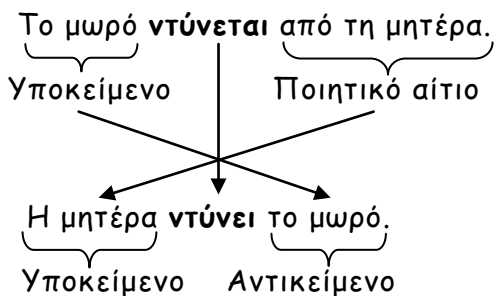
ΠΩΣ ΜΕΤΑΤΡΕΠΟΥΜΕ ΤΗΝ ΕΝΕΡΓΗΤΙΚΗ ΣΥΝΤΑΞΗ ΣΕ ΠΑΘΗΤΙΚΗ

- ✓ Το ρήμα από ενεργητικό γίνεται παθητικό.
- ✓ Το αντικείμενο του ενεργητικού ρήματος γίνεται υποκείμενο του παθητικού ρήματος (σε ονομαστική πτώση).
- ✓ Το υποκείμενο του ενεργητικού ρήματος γίνεται ποιητικό αίτιο (πρόθεση από και πτώση αιτιατική). π.χ.

ΠΩΣ ΜΕΤΑΤΡΕΠΟΥΜΕ ΤΗΝ ΠΑΘΗΤΙΚΗ ΣΥΝΤΑΞΗ ΣΕ ΕΝΕΡΓΗΤΙΚΗ

- ✓ Το παθητικό ρήμα γίνεται ενεργητικό.
- ✓ Το ποιητικό αίτιο του παθητικού ρήματος γίνεται (χωρίς την πρόθεση) υποκείμενο του ενεργητικού ρήματος (σε ονομαστική πτώση).
- ✓ Το υποκείμενο του παθητικού ρήματος γίνεται αντικείμενο του ενεργητικού ρήματος (σε αιτιατική πτώση).

Η παθητική σύνταξη τονίζει περισσότερο όχι αυτόν που ενεργεί αλλά το αποτέλεσμα της ενέργειάς του. Αυτός που ενεργεί εμφανίζεται με τη μορφή ποιητικού αιτίου.

Το **ποιητικό αίτιο** είναι ο εμπρόθετος προσδιορισμός που δηλώνει το πρόσωπο ή το πράγμα από το οποίο προέρχεται αυτό που συμβαίνει στο υποκείμενο του παθητικού ρήματος.

π.χ. Το μωρό ντύνεται από τη μητέρα.

Το ποιητικό αίτιο εκφέρεται:

α) συνήθως με την πρόθεση **από** + αιτιατική π.χ. Το μωρό ντύνεται **από τη μητέρα**.

β) με την πρόθεση **σε** + αιτιατική όταν προσδιορίζει ρηματικά επίθετα που λήγουν σε -τος. π.χ. Ήταν αγαπητός **σε όλους** (απ' όλους).

γ) με την πρόθεση **με** + αιτιατική, όταν προσδιορίζει παθητικές μετοχές.

π.χ. Το σπίτι ήταν φτιαγμένο **με πέτρες** (από πέτρες).

1. Μετατρέπω τη σύνταξη των παρακάτω προτάσεων από ενεργητική σε παθητική:

Οι επιστήμονες ανακάλυψαν νέα φάρμακα για τις ασθένειες.

Ο δάσκαλος τιμώρησε τους άτακτους μαθητές.

Τα δέντρα έκοψαν την ορμή του νερού.

Μόνο γέροντες κατοικούν στα χωριά της Ηπείρου στις μέρες μας.

Οι φωτεινοί σηματοδότες ρυθμίζουν την κυκλοφορία των αυτοκινήτων και των πεζών.

Η μητέρα ετοίμασε το φαγητό.

2. Μετατρέπω τη σύνταξη των παρακάτω προτάσεων από παθητική σε ενεργητική:

Η Μαρία αποκαλείται απ' όλους αρχηγός.

Ο τραυματίας μεταφέρθηκε στο νοσοκομείο από τους πεζούς.

Ο Πέτρος θεωρήθηκε απ' όλους υπεύθυνος για τη ζημιά.

Ο άρρωστος εξετάστηκε από το γιατρό.

Ένας εργάτης καταπλακώθηκε από τις πέτρες.

Οι τριανταφυλλίες κλαδεύτηκαν από τον παππού.

3. Υπογραμμίζω το ποιητικό αίτιο στις ακόλουθες προτάσεις:

- Αυτό χτυπήθηκε με μαχαίρι.
- Από τους σεισμούς προκλήθηκαν πολλές καταστροφές.
- Με την άσχημη συμπεριφορά του ήταν σε όλους μισητός.
- Αυτή η απόφαση πάρθηκε απ' όλα τα μέλη του Δημοτικού Συμβουλίου.
- Από τη μητέρα τακτοποιήθηκε το σπίτι.
- Η ληστεία της τράπεζας εξιστορήθηκε στην αστυνομία από τους αυτόπτες μάρτυρες.